

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ในโรงเรียน จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญ โดยจำแนกออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกยุวเกษตรกร 2) ความรู้ในการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร 3) ความคิดเห็นในการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน จังหวัดลำปาง ตามโครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 13 อำเภอ อำเภอละ 1 กลุ่ม กลุ่ม 15 ราย รวม 195 ราย ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามโดยการวิจัยก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จากนั้นได้ทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของแบบสอบถามโดยการนำ ไปทดลองใช้เก็บข้อมูลจากสมาชิกยุวเกษตรกรที่ไม่ใช่สมาชิกยุวเกษตรกรในการศึกษา แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากร จำนวน 20 คน แล้วนำคำตอบจากแบบสอบถามเกี่ยวกับ การได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานยุวเกษตรกร ความรู้ที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรในกิจกรรมของกลุ่ม ความคิดเห็นในการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร ปัญหาในการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร มาทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.857 0.842 0.899 0.890 0.791 และ 0.852 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สูงจึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจากประชากรต่อไป

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 วิธีดังนี้

1) การเก็บข้อมูลจากสมาชิกยูวเกษตรกร โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบพบกันโดยตรง ระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้วิจัยทำการชี้แจงวัตถุประสงค์และขอบเขตของแบบสัมภาษณ์ให้กับผู้ช่วยวิจัยได้เข้าใจและกระจ่างชัดในเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและตรงตามวันเวลาที่กำหนด

2) การสนทนากลุ่มสมาชิกยูวเกษตรกรและครูที่ปรึกษา จำนวน 20 คน เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การดำเนินงานยูวเกษตรกร

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1.3.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจ และสภาพสังคมของสมาชิกยูวเกษตรกรในโรงเรียน จังหวัดลำปาง

1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรมีสัดส่วนเกือบเท่ากัน โดยร้อยละ 53.8 เป็นเพศชาย และร้อยละ 46.2 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 14.64 ปี ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ มัธยมศึกษาปีที่ 4 สมาชิกยูวเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มได้ 2 ปี มีตำแหน่งเป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกยูวเกษตรกรส่วนใหญ่สมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเนื่องจากต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และการประกอบอาชีพของครอบครัวสมาชิกยูวเกษตรกรกว่าครึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2) สภาพเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับเงินมาโรงเรียนวันละ 42.67 บาท และสมาชิกยูวเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับผลตอบแทนจากการทำงานกลุ่มเฉลี่ย 58.02 บาท

3) สภาพสังคม พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มจากผู้ปกครองอยู่ในระดับน้อย การสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม

จากครูที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนการสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มจากทางโรงเรียน
อยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยูวเกษตรกรในการดำเนินงานกลุ่มในโรงเรียน จังหวัดลำปาง

1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรส่วนใหญ่มีส่วนร่วม
ในดำเนินงานส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่าการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ
การปลูกพืชผักสวนครัว

2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการวางแผน การดำเนินงาน
การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรมีส่วนร่วมในการรับ
ผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนร่วมในการดำเนินงาน
และส่วนร่วมในการประเมินผล

1.3.3 ความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นในการดำเนินงานของกลุ่ม ยูวเกษตรกร

พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรมีความรู้หลังจากร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก
ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านกลุ่มยูวเกษตรกร โดยแหล่งความรู้ที่ได้รับมากที่สุดคือจากครูที่ปรึกษา
และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกรอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในประเด็น
การดำเนินงานกลุ่มยูวเกษตรกรเป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพการเกษตร
สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกต่อกลุ่มพบว่าอยู่ในระดับมาก ในประเด็น
บทบาทหน้าที่ของสมาชิกยูวเกษตรกรต่อการเลือกตั้งคณะกรรมการสภายูวเกษตรกรต้องเป็นไป
ตามระเบียบที่กลุ่มยูวเกษตรกรกำหนด

1.3.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกร

1) ปัญหา พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จะมีปัญหา
เกี่ยวกับ การไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมมากที่สุด รองลงมาคือ วัสดุอุปกรณ์มีปริมาณน้อยไม่
เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และ เงินทุนในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอ

2) ข้อเสนอแนะ สมาชิกยูวเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ควรเพิ่มเวลาใน
การทำกิจกรรมมากขึ้น ต้องการมีรายได้จากการกิจกรรมของกลุ่ม และแนะนำให้มีการศึกษาดูงาน
ต่างจังหวัดเพื่อเพิ่มประสบการณ์

1.3.5 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคและแนวทางการพัฒนากลุ่มเยาวชนเกษตรกร ในโรงเรียนจังหวัดลำปาง

จุดแข็ง ครูที่ปรึกษา มีความเสียสละ อดทน ตั้งใจจริงและมีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในการดำเนินงาน สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรมีความกระตือรือร้นสนใจในการร่วมทำกิจกรรมและมีความรับผิดชอบในการทำงาน มีกฎระเบียบ ข้อบังคับชัดเจน คณะกรรมการกลุ่มมีความรับผิดชอบ มีการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพราะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

จุดอ่อน ครูที่ปรึกษาไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมและต้องรับผิดชอบงานหลายหน้าที่ สมาชิกเยาวชนเกษตรกรสมาชิกบางกลุ่มมีอายุโดยเฉลี่ยน้อยและไม่สามารถทำกิจกรรมได้ครบทุกกิจกรรมรวมทั้งไม่มีเวลาทำกิจกรรมและไม่มีความรู้บางกิจกรรม การดำเนินงานไม่มีความต่อเนื่องเช่น ในช่วงปิดภาคการศึกษาและการเปลี่ยนคณะกรรมการกลุ่มทำให้บางกิจกรรมเช่นการประชุมสภาเยาวชนเกษตรกรอาจไม่ถูกต้อง และกลุ่มเยาวชนเกษตรกรขาดเงินทุนเพื่อใช้ในการพัฒนาการทำงานและกลุ่มเยาวชนเกษตรกรที่เริ่มดำเนินการวัสดุอุปกรณ์ไม่ครบถ้วน

โอกาส เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนในการให้ความรู้ และหน่วยงานต่างสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม

อุปสรรค มีความล่าช้าในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆและไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

โดยมีแนวทางการพัฒนากลุ่มเยาวชนเกษตรกร ดังนี้

- 1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรเข้าไปให้คำปรึกษาแนะนำและชี้แนะแนวทางการดำเนินงานกลุ่ม
- 2) ส่งเสริมสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- 3) วางแผนการดำเนินงานเพื่อให้ครูที่ปรึกษาและสมาชิกสามารถทำกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
- 4) จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 5) ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในเรื่องความรู้และการสนับสนุนด้านงบประมาณ บัณฑิตการผลิติดอย่างต่อเนื่อง
- 6) กำหนดเวลาในการทำกิจกรรมเพื่อให้สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรได้ทำกิจกรรมสม่ำเสมอ
- 7) จัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มเยาวชนเกษตรกรในด้านต่างๆ
- 8) จัดการศึกษาดูงานกลุ่มเยาวชนเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ

2. การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนจังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์คือ ศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของสมาชิกยุวเกษตรกร ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกยุวเกษตรกร ศึกษาการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ตลอดจนศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร และศึกษา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคและแนวทางการพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร ผลการศึกษานี้สามารถนำมาอภิปราย โดยแยกประเด็นไว้ดังนี้ คือ

2.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคมของสมาชิกกลุ่ม

ยุวเกษตรกร

2.1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ผลการวิจัยในภาพรวม พบว่า สมาชิกยุวเกษตรกรในโรงเรียน มีสัดส่วนของเพศชายมากกว่าเพศหญิง(ร้อยละ 53.8 และ 46.2)เพียงเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนชายส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับกิจกรรมด้านการเกษตรมากกว่านักเรียนหญิง สอดคล้องกับ ฅนัทธ ก้านนท์ (2555: 80) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน กรณีศึกษากลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนบ้านทุ่งคล้า ตำบลบึงคล้า อำเภอห่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าสมาชิกยุวเกษตรกรในโรงเรียนมีสัดส่วนของเพศชายมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 51.0 และร้อยละ 49.0) และธีราดิ เหลืองธน โภค (2546: 36) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรในโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า สมาชิกยุวเกษตรกรในโรงเรียนร้อยละ 57 เป็นเพศชาย เช่นเดียวกับ วีระชัย เข็มวงษ์ (2546: 31) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการประกอบอาชีพเกษตรของสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร จังหวัดราชบุรี พบว่า ยุวเกษตรกร ร้อยละ 63.4 เป็นเพศชาย และร้อยละ 36.6 เป็นเพศหญิง

สมาชิกยุวเกษตรกร อายุระหว่าง 13-15 ปี ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ มัธยมศึกษาปีที่ 4 สมาชิกยุวเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มได้ 2 ปี มีตำแหน่งเป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกยุวเกษตรกรส่วนใหญ่สมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเนื่องจากต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และการประกอบอาชีพของครอบครัวสมาชิกยุวเกษตรกรกว่าครึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมาชิกยุวเกษตรกรส่วนใหญ่ เห็นว่าการสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรเป็นการทำกิจกรรมในเวลาว่างให้เกิดประโยชน์และยังได้ความรู้เพื่อไปพัฒนาอาชีพการเกษตรของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ ฅนัทธ ก้านนท์ (2555: 80) พบว่า สมาชิกยุวเกษตรกรส่วนใหญ่สมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเพราะต้องการความรู้ เช่นเดียวกับ วีระชัย เข็มวงษ์ (2546: 32) พบว่าสมาชิกยุวเกษตรกรร้อยละ 55.9 ต้องการความรู้เพื่อไปประกอบอาชีพการเกษตร

2.1.2 สภาพเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับเงินมาโรงเรียนวันละ 42.67 บาท และสมาชิกยูวเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับผลตอบแทนจากการทำงานกลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การดำเนินกิจกรรมของสมาชิกยูวเกษตรกรนอกจากจะเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ยังได้ผลตอบแทนจากการทำงานซึ่งเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มยูวเกษตรกรสอดคล้องกับ ผ่องพรรณ ชัยสาร (2541: 53-54) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทนจากการเข้าร่วมโครงการที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กฐิน ศรีมงคล (2542: 53-54) ได้กล่าวว่าการที่ยูวเกษตรกรมีผลตอบแทนหรือรายได้ที่เกิดจากงานรวมอาจรวรรวมเป็นเงินรายได้ของกลุ่มหลังจากที่แบ่งปันให้สมาชิกแล้ว ซึ่งรายได้นี้จะช่วยให้กลุ่มประสบความสำเร็จได้ และการศึกษาของ จำเียร ช่วงโชติ (2558:57) กล่าวว่า กลุ่มทุกกลุ่มจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรด้านการเงินเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการดำเนินงานของกลุ่มที่จะทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เช่นเดียวกับธีราวดี เหลืองธนะ โภค (2546:72-74) พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรที่ได้รับผลตอบแทนจากการทำงานกลุ่มมากจะมีส่วนร่วมในงานยูวเกษตรกรมากกว่าสมาชิกยูวเกษตรกรที่ได้รับผลตอบแทนจากการทำงานรวมกลุ่มน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกยูวเกษตรกรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ไม่มีรายได้อื่นใด เมื่อได้รับผลตอบแทนจากการทำงานรวมกลุ่มของงานยูวเกษตรกรทำให้ตัวสมาชิกเองเกิดความภาคภูมิใจ มีรายได้ที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

2.1.3 สภาพสังคม ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกยูวเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองไม่ได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมยูวเกษตรกรสอดคล้องกับ สมยศ หุ่นหัว (2524 :80) ที่พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มยูวเกษตรกรจังหวัดสระบุรี มีปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครองในเรื่องการสนับสนุนช่วยเหลือเงินด้านเงินทุนจากผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดทำกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร จะเป็นกิจกรรมหรือโครงการที่เน้นพัฒนาการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติจริง รวมทั้งผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร มีรายได้ต่ำ จึงไม่มีการสนับสนุนด้านเงินทุน

การสนับสนุนจากครูที่ปรึกษาในระดับมาก โดยให้การสนับสนุนด้านการเข้าเยี่ยมชมการทำงานของกลุ่มสูงสุด รองลงมาคือ มีการถ่ายทอดความรู้สู่สมาชิกกลุ่ม เพราะครูที่ปรึกษามีโอกาสใกล้ชิดกับสมาชิกในการทำกิจกรรมต่างๆและคอยช่วยเหลือเมื่อกลุ่มเกิดปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ ฌภัทร ก้านนท์ (2555: 80) พบว่า สมาชิกยูวเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการสนับสนุนของครูที่ปรึกษาต่อการดำเนินงานของกลุ่มยูวเกษตรกรในระดับมาก โดยครูที่ปรึกษาให้

คำแนะนำในการทำกิจกรรม เช่นเดียวกับ ชีราวดี เหลืองชนะ โภค (2546:72-74) พบว่า สมาชิก ยุวเกษตรกรในโรงเรียน ร้อยละ 67.5 ได้พบปะพูดคุยหรือได้รับคำแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องงาน ยุวเกษตรกรจากครูที่ปรึกษา

ส่วนการสนับสนุนจากทางโรงเรียนสมาชิกยุวเกษตรกรได้รับการสนับสนุนจากทาง โรงเรียนในระดับปานกลางโดยสนับสนุนการเรียนรู้ด้านการทำการเกษตรแก่กลุ่มยุวเกษตรกร สูงสุด ซึ่งจะเห็นได้ว่า ถ้าโรงเรียนให้การสนับสนุนการทำกิจกรรมจะทำให้การดำเนินงานกลุ่ม ยุวเกษตรกรมีความต่อเนื่องและสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมาก สอดคล้องกับ ชีราวดี เหลืองชนะ โภค (2546:72-74) พบว่า สมาชิกที่ได้รับการสนใจจากผู้บริหาร มากจะมีส่วนร่วมในงานยุวเกษตรกรมากกว่าสมาชิกยุวเกษตรกรที่ได้รับการสนใจจากผู้บริหารน้อย และจากการศึกษาของ ณภัทร ก้านนท์ (2555: 80) พบว่า สมาชิกยุวเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นต่อการได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนในระดับดีมาก โดยเฉพาะการสนับสนุนด้าน ความรู้แก่กลุ่มและการสนับสนุนด้านการเงิน

2.2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรในการดำเนินงานกลุ่ม

จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกยุวเกษตรกรส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ในกิจกรรมส่วนบุคคล โดยการปลูกพืชผักสวนครัวเป็นกิจกรรมที่สมาชิกยุวเกษตรกรมีส่วนร่วม มากที่สุด จึงทำให้สมาชิกมีความรู้เรื่อง ด้านการเกษตรอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีส่วนร่วมใน กิจกรรมดังกล่าว และสมาชิกมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในระดับมาก รองลงมาเป็นการ มีส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนร่วมในการดำเนินงาน และส่วนร่วมในการประเมินผล เพราะ กิจกรรมของกลุ่มยุวเกษตรกรเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้จะเห็นได้จากสมาชิกส่วนใหญ่ได้รับ ผลตอบแทนจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม สำหรับส่วนร่วมในการประเมินผล ควรมีการฝึกหรือ สนับสนุนให้สมาชิกวิเคราะห์และเสนอความคิดเห็นในการทำกิจกรรมกลุ่ม สอดคล้องกับ ชีราวดี เหลืองชนะ โภค (2546:72-74) พบว่า สมาชิกยุวเกษตรกรมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มอยู่ในระดับ ปานกลางโดยมีส่วนร่วมในการวางแผนมากที่สุด ทั้งนี้เพราะการวางแผนมีครูที่ปรึกษาคอยให้คำ ชี้แนะในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการวางแผนจึงมีมากที่สุด รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมใน การดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกยุวเกษตรกรในโรงเรียนมีโอกาสดำเนินงานในภาคสนาม จริง จึงมีโอกาพบปะพูดคุยและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติงาน รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมใน การปรึกษาหารือกับเพื่อนสมาชิกมากกว่า รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ หลังจากการปฏิบัติงานยุวเกษตรกรแล้วครูที่ปรึกษาจะเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น ในการปฏิบัติงานหรือสรุปผลการดำเนินงานลงในสมุดบันทึกแล้วส่งครูที่ปรึกษาและสมาชิกยุ วเกษตรกรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในระดับน้อยกว่าการมีส่วนร่วมอื่นๆ

เนื่องจากในการดำเนินงานมีสมาชิกบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ทำให้การได้รับผลตอบแทนจากการทำงานร่วมกลุ่มจึงไม่เท่ากัน สมาชิกเหล่านั้นรู้สึกไม่พอใจในการแบ่งปันผลตอบแทน

2.3 ความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นในการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชน

จากผลการวิจัย พบว่าสมาชิกเยาวชนมีความรู้หลังจากร่วมกิจกรรมในระดับมากส่วนใหญ่มักจะมีความรู้เรื่องด้านเกษตรและด้านกลุ่มเยาวชน โดยแหล่งความรู้ที่ได้รับคือจากครูที่ปรึกษามากที่สุด และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานกลุ่มเยาวชนอยู่ในระดับมาก ให้ความเห็นว่า การดำเนินงานกลุ่มเยาวชนเป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพการเกษตร สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกต่อกลุ่มเยาวชนมีความคิดเห็นว่าหน้าที่ของสมาชิกคือการเลือกตั้งคณะกรรมการสภายุวเกษตรกรเป็นไปตามระเบียบที่กลุ่มเยาวชนกำหนดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่มีกความรู้ทางการเกษตรและการทำงานกลุ่มค่อนข้างดีเนื่องจากสมาชิกเยาวชนได้รับการชี้แนะจากครูที่ปรึกษาและจากพื้นฐานการประกอบอาชีพเกษตรกรของครอบครัวสอดคล้องกับคุณเดีว วงศ์ศักดิ์ (2536: 45) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเยาวชนในจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ร้อยละ 65.5 มีความรู้ทางการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับ ปวิต ถมยาวิทย์ (2536: 90-91) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มเยาวชน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สมาชิกเยาวชนมีความรู้ด้านวิชาการเกษตรและเศรษฐกิจการเกษตรซึ่งสอดคล้องกับ วีระชัย เข้มวงษ์ (2546: 33) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการประกอบอาชีพเกษตรของสมาชิกกลุ่มเยาวชนจังหวัดราชบุรี พบว่า สมาชิกเยาวชนส่วนใหญ่ มีความรู้ด้านการปลูกพืชร้อยละ 65.8 รองลงมาเลี้ยงสัตว์ร้อยละ 24.2 และอื่นๆ ได้แก่ ประมง แปรรูป เลี้ยงไก่เกษตร การตลาด ร้อยละ 10 และศิริจรรยา เครือวิริยะพันธ์ (2529: 85) ศึกษาเรื่องการยอมรับความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกเยาวชน ในจังหวัดราชบุรี พบว่า สมาชิกเยาวชนได้รับความรู้ทางการเกษตรเรื่องการปลูกผักมากที่สุด

2.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานเยาวชนในโรงเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกเยาวชนมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะปัญหาเรื่องไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมให้ความเห็นมากที่สุด รองลงมาคือเรื่องวัสดุอุปกรณ์มีปริมาณน้อยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ปัญหาเรื่องเงินทุนในการทำกิจกรรมไม่เพียงพอปัญหาเรื่อง ครูที่ปรึกษาไม่มีเวลาในการดำเนินงาน ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า การทำงานของกลุ่มเยาวชนยังมีปัญหาหลายประเด็น โดยเฉพาะการไม่มีเวลาในการปฏิบัติงานแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมของกลุ่มเยาวชนเป็นกิจกรรมที่ต้องได้รับการจัดสรรเวลาในการดำเนินงานแม้ว่า

สมาชิกยูวเกษตรกรจะเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจะเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แต่ที่ต้องการเวลาในการทำกิจกรรมมากขึ้น เช่นเดียวกันกับการมีเวลาในการดำเนินงานของครูที่ปรึกษาก็เป็นประเด็นปัญหาในการทำกิจกรรมกลุ่มเช่นกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะต่อกลุ่มยูวเกษตรกร

- 1) ควรมีการฝึกหรือสนับสนุนให้สมาชิกมีส่วนร่วมด้านอื่นๆด้วย เช่น ฝึกให้สมาชิกมีภาวะความเป็นผู้นำมากขึ้น สามารถวางแผนการทำงานในอนาคต
- 2) ควรฝึกให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการออมหรือการแบ่งปันผลตอบแทนการทำงานกลุ่มโดยผ่านการออมทรัพย์ โดยการนำผลผลิตที่ได้จำหน่าย ในรูปแบบสหกรณ์

3.1.2 ข้อเสนอแนะต่อครูที่ปรึกษา

- 1) ครูที่ปรึกษาควรจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกกลุ่มเพราะเป็นบุคคลใกล้ชิดและต้องให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาและเร่งแก้ไข ไม่ควรปล่อยให้สมาชิกแก้ไขกันเอง เพราะอาจจะทำให้การดำเนินงานกลุ่มไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 2) ควรมีการจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มให้มากขึ้นและเน้นกิจกรรมที่เป็นการสร้างรายได้ เพื่อให้สมาชิกเกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

3.1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานส่งเสริม

ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงผลงานและเป็นการต่อยอดเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม

3.1.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรกำหนดกลุ่มยูวเกษตรกรให้เป็นเป้าหมายของโครงการส่งเสริมการเกษตรตลอดจนโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมกลุ่มยูวเกษตรกรให้มีศักยภาพและความสามารถเลื่อนระดับขั้นขึ้นไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยแบบผสม โดยศึกษาคุณภาพร่วมด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

3.2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานยูวเกษตรกรเช่น ความต้องการของเยาวชนในการประกอบอาชีพเกษตร ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ และที่ปรึกษาในการทำงานยูวเกษตรกร นโยบายและการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานยูวเกษตรกรและบทบาทของเยาวชนในภาคเกษตรกับการมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานยูวเกษตรกรมากขึ้น

